

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี และเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 28 คน ครู จำนวน 108 คน รวม จำนวน 136 คน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีเนื้อหา 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ คือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 15 ข้อ ด้านผู้เรียน จำนวน 9 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้ง 2 ส่วน มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี โดยการประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ 2 ประการ คือ

1. ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ ในเนื้อหา 5 ด้าน พบว่าปัญหาสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านสื่อ และแหล่งเรียนรู้ และปัญหาค่าสุดได้แก่ปัญหาด้านผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาอันดับสูงสุดได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่าที่ควร

1.2. ด้านผู้เรียน ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้ข้อมูลนักเรียน และโรงเรียนไม่นำผลการประเมิน มาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการเรียกใช้

1.3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

1.4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.5. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

2. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ 8 คน ในการจัดสนทนากลุ่ม ในเนื้อหา 5 ด้าน โดยกระบวนการของวงจรเดมมิง (PDCA) มาสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ มี 4 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การวางแผน (P) วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุมวางแผนการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม วางแผนพัฒนาบุคลากร วางแผนบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ วางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม แต่งตั้งผู้รับผิดชอบพร้อมทั้งกำหนดภารกิจและกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ของโรงเรียน

ชั้นที่ 2 การปฏิบัติ (D) วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปฏิบัติให้ดำเนินการไปตามแผนและมีกรนิเทศ กำกับ ติดตามระหว่างการทำงาน ตามเนื้อหาทั้ง 5 ด้านของโรงเรียน

ชั้นที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (C) วิธีการได้แก่ จัดทำเครื่องมือตรวจสอบประเมินผล ติดตามตรวจสอบร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างดำเนินการตามเนื้อหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน

ขั้นที่ 4 การปรับปรุง แก้ไข พัฒนา (A) วิธีการ ได้แก่ ปรับปรุง แก้ไข สิ่งที่ไม่เป็นไปตามความต้องการ หรือยังต่ำกว่ามาตรฐานของตัวชี้วัด หากภารกิจงานใดเป็นไปตามเกณฑ์ หรือสูงกว่าเกณฑ์ให้ดำรงรักษาไว้ ให้การนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 จากการค้นพบปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาอันดับสูงสุดได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจมีผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดขั้นตอนในกระบวนการจัดทำหลักสูตร คือ ไม่ได้เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายขาดความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งสภาพเศรษฐกิจชุมชน ฐานะความยากจนของครอบครัวผู้ปกครอง ตลอดจนความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนเห็นว่าไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนระยะ 5 ปี การอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี และการประสานกับผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญมาช่วยสอนในโรงเรียน โดยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลือ ศรีสุวรรณ (2541) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการกิจการบริหารและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ขาดการประสานงานของบุคลากรภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร ไชยมูล (2544) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้านในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ซึ่งพบปัญหาปราชญ์ชาวบ้านไม่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและทักษะการเขียนเนื้อหาที่เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงพยอม วุฒินาคร (2547) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ด้านการวางแผนโรงเรียน ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผน การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตร โดยการประชุม อบรมปฏิบัติการแก่บุคลากรจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโรงเรียน การกำหนด วิสัยทัศน์ โครงสร้างหลักสูตร งบประมาณ สถานที่ และระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตร ปัญหา ที่พบ คือ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร มี ระยะเวลาสั้น ขาดความชัดเจนในการจัดทำหลักสูตร จึงควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และกำหนดรูปแบบที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พัชรินทร์ จูแวน (2549) ได้วิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนบ้านป่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการเสนอข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน วางแผนส่งเสริมการจัด กิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสานงานกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน ช่วยเหลือด้าน แรงงานในการพัฒนาการศึกษา ระดมทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาโรงเรียน ส่วนข้อเสนอแนะนั้น อยากให้ทางโรงเรียนมีการประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนและการ ประเมินผล พร้อมทั้งสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ ต้นวัฒนานันท์ (2547) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนหอพระในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหอพระได้สนับสนุนบุคลากรให้ได้รับความรู้ใน การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และ ให้ศึกษาเอกสาร ประสานกับบุคลากรเฉพาะฝ่าย/หมวด และบุคลากรส่วนใหญ่ต้องการให้ ผู้บริหารร่วมคิด ร่วมทำ ให้กำลังใจตลอดกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

1.2 ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาอันดับสูงสุดได้แก่ โรงเรียนไม่มีการ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้ข้อมูลนักเรียน และโรงเรียนไม่นำผลการประเมิน มา ปรับปรุงข้อมูลนักเรียนให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการเรียกใช้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก ขาดการนิเทศ ติดตาม ที่มีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อมูลนักเรียนให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการเรียกใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ขวลิต แพนนอม (2547) ได้วิจัยเรื่อง การจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อบริหารโรงเรียนบ้านท่าเหมองดั่ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและความ ต้องการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นการสำรวจตรวจสอบข้อมูล มีปัญหาระดับปานกลางและมีความต้องการในระดับมาก ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล การประมวลผล ข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล และขั้นการนำข้อมูลไปใช้ มีปัญหาและความต้องการใน ระดับปานกลาง สำหรับผลการพิจารณาคู่มือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน

บ้านต่อเมืองถึง ที่ประชุมได้พิจารณาอนุมัติให้ใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน โดยเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดวางระบบข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุมตามความจำเป็นในการใช้งานของโรงเรียน มีการติดตามควบคุม กำกับ ตลอดจนควรจัดหาสถานที่สำหรับเก็บข้อมูลให้เป็นเอกเทศ จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานที่เข้ามาใช้บริการค้นหาข้อมูล หรือจัดทำแผนพัฒนาในระดับต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา อุปกุล (2547) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ พบว่า สภาพการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ต้องมีการวางแผนร่วมกัน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ส่วนการประเมินผล ให้มีการนิเทศ ติดตามระหว่างการทำงานเพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป สำหรับปัญหาที่พบ คือ ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศโดยตรง มีการวางแผนร่วมกันน้อยระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อเสนอแนะในการพัฒนา คือ การอบรมให้ความรู้ครูในเรื่องการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

1.3 ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาอันดับสูงสุดได้แก่ โรงเรียนขาดการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง รongมาได้แก่ ครูไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขาดการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน และขาดผู้นิเทศที่มีความรู้ความสามารถโรงเรียน จึงควรจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยกำหนดระยะเวลาจัดทำปฏิทิน การนิเทศให้ชัดเจน และแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดประชุมอบรมพัฒนาผู้นิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของมาร์แชล (Marshall.1983) ได้ทำการวิจัยศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐโอเรกอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานโรงเรียนในด้านงานวิชาการมากที่สุด คือ การนิเทศการสอน การแนะแนว การประชาสัมพันธ์ การศึกษาทางวิชาการต่างๆ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การควบคุมระเบียบวินัยและการสอน สอดคล้องกับ จักรพรรดิ วัฒนา (2540) ได้วิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยดำเนินการด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในระดับมากและกลุ่มองค์ประกอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียน

การสอน ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ความพร้อมของนักเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ ศรีวรกุล (2547) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ กระบวนการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน พบว่าครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ มีการตรวจสอบการจัดกระบวนการเรียนรู้และมีการแก้ไขปรับปรุงการ จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับดี ในส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดการนิเทศกำกับติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนยังมีภาระหน้าที่ พิเศษนอกเหนือจากการสอนอยู่มาก นอกจากนั้นจำนวนนักเรียนต่อห้องยังมีจำนวนมากซึ่งมี ผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ คือ การลดจำนวนนักเรียนต่อห้องให้ พอเหมาะ ส่วนเรื่องเวลาและคาบสอนก็ควรจัดให้เพียงพอ

1.4 ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมี งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการ เรียนรู้ของผู้เรียน และรองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน และห้อง ปฏิบัติการไม่เพียงพอ และไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดการ จัดระบบโครงสร้างการบริหารองค์กร ขาดนโยบายการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนขาดการจัดหางบประมาณ และระดมทรัพยากรในท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอกเพิ่มเติม ขาด การวางแผนในการจัดซื้อ จัดหา สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ไม่มีการ ปรับปรุงพัฒนา เครื่องมือ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ ศรีวรกุล (2547) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน เรยีนาเชลีวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูผู้สอนยังขาดสื่ออุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อเสนอแนะ คือ ทางโรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อ อุปกรณ์ สิ่งพิมพ์ เอกสาร ประกอบการเรียน เทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนรู้ในครั้งต่อไป สอดคล้องกับเอกที (Agthe.1980) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่และครูใน งานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครูมีความเห็นว่าโครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อ การใช้หลักสูตรในโรงเรียน นวัตกรรม และเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตร และเกียรติพงศ์ อุ่นใจ (2549) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ปัญหาของปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพโดยรวม เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านเงินงบประมาณได้แก่ มีการจัดสรรงบประมาณจาก ภาครัฐไม่เพียงพอ การสนับสนุนงบประมาณจากชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอ และ

ขาดนโยบายการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ปัญหาด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อและซ่อมแซมอุปกรณ์ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจกเตอร์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ รวมทั้งขาดบุคลากรที่ดูแลรักษา ซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์ สำหรับแนวทางการพัฒนา คือ กำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณภาพตามวงจรควบคุมคุณภาพ P-D-C-A ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน ได้แก่ การวิเคราะห์งานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การกำหนดแผนการจัดหาและพัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และวางแผนการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม 2) ขั้นนำไปปฏิบัติ ได้แก่ การมอบหมายให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มตามความสามารถ การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนยุทธศาสตร์ และการพัฒนาการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้คุ้มค่า การดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมตามศักยภาพของผู้บริหารและชุมชน 3) ขั้นตรวจสอบ ได้แก่ การประเมินศักยภาพบุคลากรตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพ การประเมินงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน การตรวจสอบสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันประเมิน 4) ขั้นปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การปรับปรุงพัฒนา และจัดวางสลับตำแหน่งบุคลากรต้องทำอย่างต่อเนื่อง การนำข้อมูลด้านการใช้จ่ายงบประมาณ มาปรับปรุงพัฒนา การปรับปรุงด้านสื่ออุปกรณ์ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ให้ทันต่อสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ การบริหารจัดการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมชุมชนองค์กรปกครองท้องถิ่นกับโรงเรียนเป็นสำคัญ

1.5 ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ครูยังไม่มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง แก้ไขพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากคณะครู ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดประเมินผลของผู้เรียน การวิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล อันเป็นสาเหตุสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ คำปุ่น ภูเงิน (2544) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การไม่นำผลการประเมินไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน แนวทางแก้ปัญหา คือ สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรให้เห็นความสำคัญของการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงปฏิบัติงาน สร้างขวัญกำลังใจ ชื่นชมผลงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญาณี สังขารมณี (2543) ได้วิจัยเรื่อง ศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยเฉลี่ยผู้บริหารโรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านผลผลิต ด้าน

กระบวนการ และด้านปัจจัย ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียน มีศักยภาพในการพัฒนาในระดับมาก มีเพียงรายการเดียว ที่โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาในระดับปานกลาง คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลวิจัยมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลือ ศรีสุวรรณ (2541) ได้ วิจัยเรื่อง การบริหารและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพการบริหารและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายการที่มีการปฏิบัติและอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การนำผลการวิจัยทดลองมาใช้เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และ ประพันธ์ หงส์เจ็ด (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการสอนตามการเรียนรู้ 5 ลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตพบมาก คือการจัดบรรยากาศในการเรียน พฤติกรรมการสอนที่พบน้อยที่สุดคือครูวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงหรือใช้ portfolio

2. ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เสนอวิธีการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ในเนื้อหา 5 ด้าน โดยกระบวนการของวงจรเดมมิ่ง (PDCA) สามารถสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีข้ออภิปรายตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการคุณภาพพัฒนาการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา (P) ในขั้นตอนนี้มีวิธีดำเนินการ คือการประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น ระดมความคิด อภิปราย ร่วมวิเคราะห์ หาข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้เห็นชัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงพยอม วุฒินากร (2547) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ด้านการวางแผน โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผน การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตร โดยการประชุม อบรมปฏิบัติการณ์บุคลากร จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโรงเรียน การกำหนดวิสัยทัศน์ โครงสร้างหลักสูตร งบประมาณ สถานที่ และระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุก แก้วสว่าง (2549) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนวัดอัมพวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท พบว่า รูปแบบการพัฒนาของโรงเรียนวัดอัมพวัน มี 7 ขั้นตอน ด้านขั้นการวางแผน (P) มีวิธีการ คือให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยการจัดประชุมทำแผน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบพร้อมทั้งกำหนดภารกิจและกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน โดยมีคำสั่ง บันทึกการประชุม แผนงาน โครงการและกิจกรรม

เป็นเครื่องมือดำเนินการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชู ชัยเกร์ (2549) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนบ้านหางน้ำหนองแขม (โอบุญถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนบ้านหางน้ำหนองแขม มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดปัญหา 2) การเลือกระดับปัญหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป 3) การวางแผน 4) การปฏิบัติงานตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน 5) การตรวจสอบประเมินผล 6) การแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา 7) รายงานผล ในด้านการวางแผน วิธีการมีส่วนร่วมโดยการจัดประชุมทำแผน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบพร้อมทั้งกำหนดภารกิจและกิจกรรมต่างๆ โดยกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน มีคำสั่ง บันทึกการประชุม แผนงาน โครงการและกิจกรรมเป็นเครื่องมือดำเนินการ ครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้านของโรงเรียน

2. การดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้ (D) ในตอนนี้เป็นวิธีดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาปฏิบัติ โดย จัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การปฏิบัติกิจกรรมตามกำหนด การนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล การร่วมประชาสัมพันธ์ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อเนก แก้วสว่าง (2549) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนวัดอัมพวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท พบว่า รูปแบบการพัฒนาของโรงเรียนวัดอัมพวัน มี 7 ขั้นตอน ขั้นตอนปฏิบัติ มีวิธีการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นนี้เป็นการจัดประชุมผู้ปฏิบัติให้ดำเนินการไปตามแผน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ระหว่างการดำเนินงาน เครื่องมือ ได้แก่ คำสั่ง บันทึกการประชุม แผนงาน โครงการ กิจกรรม และแบบรายงานระหว่างดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงพยอม วุฒินากร (2547) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ด้านการจัดองค์การพัฒนหลักสูตรโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และได้มอบหมายให้คณะครูร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสังกัด ปินตนา (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การใช้หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา พบว่า โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรโดยมีความร่วมมือของชุมชน จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อการเรียนการสอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ครูผู้สอนดำเนินการวัดและประเมินตามสภาพจริง มีการรายงานผลการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การตรวจสอบและประเมินผล (C) ในขั้นตอนนี้เป็นวิธีดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบและประเมินผล โดยแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อเนก แก้วสว่าง (2549) ได้วิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนวัดอัมพวัน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัชนาท พบว่า รูปแบบการพัฒนาของโรงเรียนวัดอัมพวัน มี 7 ขั้นตอนขั้นการตรวจสอบ และประเมินผล มีวิธีการถือการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาตรฐานการ ประเมินและตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนที่เข้าใจตรงกันและสามารถตรวจสอบได้ มีคณะทำงานจัดทำแบบ ตรวจสอบและแบบประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ได้เกณฑ์การประเมิน แบบประเมินและแบบรายงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงพยอม วุฒินาคร (2547) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ด้านการ ควบคุม โรงเรียนให้ฝ่ายวิชาการเป็นคณะกรรมการควบคุม โดยใช้วิธีการประชุมชี้แจงในการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และติดตามพัฒนา หลักสูตรเป็นระยะ ๆ ในระหว่างดำเนินการ

4. การปรับปรุง แก้ไข พัฒนา(A)ในขั้นตอนนี้เป็นวิธีการดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องเข้า มามีส่วนร่วมในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด โดยเริ่มตั้งแต่การประชุมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ กำหนดแผนการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข กำหนดเป้าหมายในอนาคตของ โรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ จูแวน (2549) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านบ่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการเสนอข้อมูลสภาพปัจจุบันของ โรงเรียน วางแผนส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสานงานกับชุมชนในการ พัฒนาโรงเรียน ช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาการศึกษา ระดมทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาโรงเรียน แนะนำให้นักเรียนไปศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา อุปกุล (2547) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ เป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการริเริ่มให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา ต้องมีการวางแผนร่วมกัน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ช่วยการประเมินผลให้มีการนิเทศ ติดตาม ระหว่างการดำเนินงานเพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ต้องมีแนวทางการ ปฏิบัติที่ชัดเจนและมีกระบวนการขั้นตอนที่เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการ ดังกล่าวได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การศึกษา ทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาและชุมชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ ต้องการตั้งเช่นงานวิจัยของ จุฑามาศ รอดภัย(2545) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารตามธรรมนุญ

โรงเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่สนับสนุนว่า ส่วนใหญ่ โรงเรียนบริหารธรรมเนียมโรงเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพวงจรมั่ง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Action) ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ ศรีวรกุล (2547) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน พบว่า ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ส่วน ใหญ่ มีการวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ มีการตรวจสอบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และมีการแก้ไข ปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ใน ระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติพงศ์ อุ่นใจ (2547) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประชากรกลุ่มเป้าหมายได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการ ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านเงินงบประมาณ ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ และด้านการ บริหารจัดการ ตามวงจรควบคุมคุณภาพ P-D-C-A ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน ได้แก่การ วิเคราะห์งานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร การวางแผนใช้จ่ายงบประมาณ กำหนด แผนการจัดหาและพัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และวางแผนการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม 2) ขั้น นำไปปฏิบัติได้แก่การมอบหมายให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ การใช้จ่ายงบประมาณ ตามแผนยุทธศาสตร์ และการพัฒนาการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้คุ้มค่า การดำเนินการบริหารจัดการ อย่างมีส่วนร่วมตามศักยภาพของผู้บริหารและชุมชน 3) ขั้นตรวจสอบ ได้แก่ การประเมินศักยภาพ บุคลากรตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพ การประเมินงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน การตรวจสอบ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประเมิน 4) ขั้นปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การปรับปรุงพัฒนาและจัดวางสลับตำแหน่งบุคลากรต้องทำอย่าง ต่อเนื่อง การนำข้อมูลด้านการใช้จ่ายงบประมาณมาปรับปรุงพัฒนา การปรับปรุงด้านสื่อ อุปกรณ์ ต้องทำอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ การบริหารจัดการสอดคล้องกับความ ต้องการของชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับโรงเรียนเป็น สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหาร โรงเรียนควรพัฒนาบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และวางแผนการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม

1.2 โรงเรียนควรจัดวางระบบข้อมูลสารสนเทศด้านผู้เรียน ให้ครอบคลุม ตามความจำเป็นในการใช้งาน และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำ แก้ไขปรับปรุงข้อมูลผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

1.3 โรงเรียนควรจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาผู้นิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจ อย่างต่อเนื่อง

1.4 โรงเรียนควรวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มเติม กำหนดแผนการจัดหาและพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การนำสื่อ ICT เทคโนโลยีสารสนเทศ ควบคู่กับการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิทยากรภายนอก เช่น อาสาสมัครชาวต่างชาติ

1.5 ครูผู้สอนควรประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา

2.2 ควรวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแนวทางที่หลากหลายอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีควรนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ไปทดลองใช้ เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป